[1]मनोरमा, रामः, रिरंसुः[A]-रिरमयिषुः, रंरमः ;

रन्तव्यम् ,	रमयितव्यम् ,	रिरंसितव्यम् ,	रंरमितव्यम् ;
रमणीयम् ,	रमणीयम् ,	रिरंसनीयम् ,	रंरमणीयम् ;
रम्यम् ,	रम्यम् ,	रिरंस्यम् ,	रंरम्यम् ;
ईषद्रमः-दूरमः-सुरमः- ;	—	—	—
रम्यमाणः,	रम्यमाणः,	रिरंस्यमानः,	रंरम्यमाणः ;
रामः,	[2]उपरमः, [3]आरामः,	रामः, रिरंसः,	रंरमः ;
रन्तुम् ,	रमयितुम् ,	रिरंसितुम् ,	रंरमितुम् ;
रतिः,	रमणा,	रिरंसा-रिरमयिषा,	रंरमा ;
रमणम् ,	रमणम् ,	रिरंसनम् ,	रंरमणम् ;
[4]रत्वा,	रमयित्वा,	रिरंसित्वा,	रंरमित्वा ;
[5]विरम्य-विरत्य,	विरमय्य,	विरिरंस्य,	विरंरम्य ;
रामम् २, रत्वा २,	रमम् २-रामम् २, रमयित्वा २,	रिरंसम् २, रिरंसित्वा २,	रंरमम् २ ; रंरमित्वा ;

---

1. मनांसि रमयतीति **मनोरमा**। ण्यन्तात् कर्मण्यणि, बाहुलकत्वेन अजादिषु (4-1-4) पाठात् ङीपं बाधित्वा टाप्। **प्रौढमनोरमा, बालमनोरमा** इत्याद्यभिधानमेव टाबन्तत्वे, तत्रापि बाहुलकाश्रयणे बीजमिति ज्ञेयम्। 'अभिधानलक्षणाः कृत्तद्धितसमासान्ताः' इति भाष्येऽसकृदुक्तमिहावधेयम्।

2. 'यम **उपरमे**' इति धातुकोशेषु निर्देशात् बाहुलकात् भावेऽप्प्रत्ययोऽत्र घञपवाद इति ज्ञेयम्।

3. आरमन्त्यस्मिन् **इत्यारामः**=उपवनम्। 'अकर्तरि च कारके—' (3-3-19) इति संज्ञायां घञ्।

4. ये तु '**रमु**—' इति धातुममुं पठन्ति, तेषाम् 'उदितो वा' (7-2-56) इति क्त्वायामिड्विकल्पे **रमित्वा-रत्वा** इति रूपद्वयं प्राप्नोति। परं तु, 'तत् (=उदित्त्वम्) **महान्तो** न सहन्ते।' इति **माधवा**युक्तेः उदित्त्वमस्यापाणिनीयमिति ज्ञेयम्।

5. 'वा ल्यपि' (6-4-38) इति अनुनासिकलोपविकल्पः। तत्र '**वाऽमः**' (वा.6-4-37) इति वचनात् अमन्तानामनुदात्तोपदेशानां धातूनां विकल्पेनानुनासिकलोप इति विज्ञायते। एतदेव व्यवस्थितविभाषात्वेन तत्र तत्रोच्यते।

A. '**अथ रिरंसुममुं** युगपद्गिरौ कृतयथ स्वतरुप्रसवश्रिया।' शि. व. 6-1.